

Pestprotocol
Christelijk Gymnasium
Beyers Naudé

Auteur: E. van der Sluis

Inhoud

Voorwoord	3
Wat is pesten?	4
Vormen van pesten*:	4
Vormen van digitaal pesten*:	4
Mogelijke signalen van gepest worden*:	4
Aanpak.....	5
Pedagogisch beleid.....	5
Preventieve maatregelen.....	5
Stappenplan na een melding van pesten	6
Melding pestincident:	6
Gesprekken:	6
Terugkoppeling	6
Sanctie:	6
Schoolmaatschappelijk werk	6
Informeren docenten.....	6
Vervolgtraject:.....	6
Communicatie	7
A – De docenten.....	7
B – De mentor.....	7
C – De anti pest coördinator (APC)	7
D – de leerjaarleider.....	7
E – De schoolmaatschappelijk werker	7
F – De ouders.....	8
G – De leerlingen.....	8
Monitoren.....	9
Afwijken van het pestprotocol	9
Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	10
Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest.....	11
Bijlage 3 Internetprotocol.....	12

Voorwoord

Voor u ligt het pestprotocol van het Christelijk gymnasium Beyers Naudé.

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle leerlingen zich op school veilig voelen, want een veilig klimaat is een voorwaarde voor een optimale ontwikkeling. De schoolregel *"Leerlingen houden in woord, gedrag en kleding rekening met elkaar en hun omgeving en ze zijn verantwoordelijk voor een goede omgang met elkaar,"* impliceert het gedrag dat wij van onze leerlingen verwachten en waarop we elkaar voortdurend willen aanspreken.

Door regels en afspraken zichtbaar en concreet te maken kunnen we elkaar, als zich ongewenste situaties voordoen, aanspreken op deze regels en afspraken. Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie van alle partijen, waaronder de school. We zijn ons ervan bewust dat alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag.

Dit protocol is erop gericht alle betrokkenen, leerlingen, ouders, docenten en andere medewerkers van school, op de hoogte te brengen van alles wat de school wil en kan doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.

Leeuwarden, maart 2017
Elske van der Sluis, Anti pest coordinator (APC).

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden.

Pesten kan alleen gebeuren als de groep het toelaat. Omstanders zijn altijd betrokken bij het pesten in de groep, óók als men niets doet.

Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Vormen van pesten*:

- Buitengesloten worden
- Negeren
- Roddelen
- Belachelijk maken
- Utlachen en schelden
- Spullen afpakken of kapot maken
- Achtervolgen en bedreigen
- Slaan, schoppen, duwen

Vormen van digitaal pesten*:

- Anonieme berichten sturen via SMS of Whatsapp
- Schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobiel
- Foto's op internet plaatsen
- Privé-gegevens op een site plaatsen
- Wachtwoorden misbruiken
- Haat profielen aanmaken

4

Mogelijke signalen van gepest worden*:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn

* De opsomming van vormen en signalen is niet uitputtend en geeft daarmee een richting om andere vormen en signalen te herkennen.

Aanpak

Pedagogisch beleid

Uitgangspunt is dat er een veilig klimaat gecreëerd wordt op school en dat er een positieve sfeer heerst. We willen dat leerlingen op een prettige manier met elkaar omgaan, zodat pesten geen kans krijgt.

Toch weten we dat er op elke school wordt gepest.

De gevolgen kunnen dan zijn dat de sfeer in de klas verandert, de schoolresultaten dalen en het gepeste kind trauma's oploopt en beschadigd raakt. Dit zijn belangrijke redenen om pesten aan te pakken en op school in te zetten op het voorkómen van pesten.

Preventieve maatregelen

Het beleid is er vooral op gericht leerlingen te stimuleren tot openheid en verantwoordelijkheid voor elkaar.

In klas 1 wordt binnen het mentoraat expliciet gesproken over omgangsregels. Hoe gaan we met elkaar om, hoe wil je zelf behandeld worden, en welke verantwoordelijkheid heb je voor elkaar? Wat doe je als je ziet dat iemand gepest wordt, of als iemand je in vertrouwen vertelt dat hij gepest wordt? We houden de leerlingen voor, altijd met deze informatie naar buiten te komen. Het is veel erger om een situatie, waarvan je weet hebt, te laten voortbestaan dan een "verklikker" te zijn. We benadrukken dat school een veilige omgeving moet zijn voor *iedereen* en dat iedereen daar een verantwoordelijkheid in heeft.

5

Tijdens een van de eerste mentorlessen wordt er nagedacht over wat de klas zelf belangrijk vindt in de klas. Op basis hiervan komen de leerlingen zelf tot klassenafspraken.

Tijdens de introductieperiode wordt een stevige basis gelegd in het groepsproces. We investeren bewust in het tijd doorbrengen met elkaar. Elkaar goed kennen is van belang om de rest van het schooljaar goed met elkaar om te kunnen gaan. Indien een mentor daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

De leerlingen ondertekenen aan het begin van hun schoolloopbaan een protocol waarop de afspraken omtrent gedrag op internet zijn geformuleerd (zie bijlage).

Stappenplan na een melding van pesten

Melding pestincident:

Wanneer een incident of een situatie bij de docent, mentor, leerjaarleider of APC wordt gemeld, vindt er altijd een gesprek plaats met het slachtoffer en de pester. De mentor voert deze gesprekken met de leerlingen.

Eerst apart en daarna samen. Zie bijlage 1 en 2 voor een leidraad.

In alle gevallen doet de mentor een melding van het incident bij de APC.

Gesprekken:

In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- confronteren
- mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
- helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.

In de confrontatie proberen we tot een soort verzoening te komen en af te spreken hoe je samen verder kunt: je kunt en hoeft niet ieders vriend te zijn, maar laat elkaar in waarde en vooral met rust.

Terugkoppeling:

Het slachtoffer wordt nadrukkelijk uitgenodigd na een bepaalde periode terug te komen en te vertellen hoe het gaat.

Sanctie:

De pester krijgt een passende straf. Soms is dat een bezinningsopdracht, het kan ook een (tijdelijke) schorsing zijn. Soms is een gesprek al voldoende. Indien we dat nodig achten worden ouders geïnformeerd.

6

Schoolmaatschappelijk werk:

In die gevallen waarin het slachtoffer grote moeite heeft met weerbaarheid, of in sociaal opzicht onhandig functioneert, wordt hij/zij aangemoedigd een aantal gesprekken met de schoolmaatschappelijk werker te hebben. Eventueel wordt een weerbaarheidstraining geadviseerd.

Informereren docenten:

Bij een pestincident worden de leraren van de betrokken klas hierover geïnformeerd en verzocht alert te zijn. Wanneer bij binnenkomst van een nieuwe leerling aan de school wordt gemeld dat hij/zij een pestverleden heeft, krijgt de desbetreffende leerling bijzondere aandacht binnen het mentoraat.

Vervolgtraject:

Bij herhalend pestgedrag neemt de APC de begeleiding van de mentor over. Ouders worden dan altijd geïnformeerd.

Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin is erg belangrijk. Daarom wordt hieronder beschreven wat van de verschillende partijen verwacht wordt.

A – De docenten

De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pestgedrag waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen aan de mentor.

B – De mentor

- Indien daar aanleiding toe bestaat, besteedt de mentor in zijn/haar klas expliciet aandacht aan pestgedrag tijdens een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart.

Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen

- De mentor bespreekt de consequenties voor de leerling indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- De mentor meldt elk incident aan de anti pest coördinator, die registratie van incidenten bijhoudt.

7

C – De anti pest coördinator (APC)

- De APC neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De APC heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, op basis waarvan hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- Zowel aan de pester als de gepeste, kan hulp op vrijwillige basis door de schoolmaatschappelijk werker geadviseerd worden.
- De APC stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van terugkerend pestgedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van de mogelijke consequenties: waaronder schorsing.
- De APC bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De APC zorgt voor terugkoppeling van alle informatie aan de mentor.

D – de leerjaarleider

Zowel de mentor als de APC informeren de leerjaarleider en overleggen zo nodig.

E – De schoolmaatschappelijk werker

De schoolmaatschappelijk werker kan individuele begeleiding aan de pester, de gepeste en diens ouders bieden en kan leerlingen desgewenst doorverwijzen naar externe hulp.

F – De ouders

- Ouders die merken of vermoeden dat hun kind gepest wordt, nemen contact op met de school. Het centrale aanspreekpunt voor zowel ouders als leerlingen is altijd de mentor.
- Na het contact met de mentor, kan desgewenst met een andere functionaris van de school een afspraak worden gemaakt. In volgorde: met de leerjaarleider en vervolgens met de rector.

G – De leerlingen

Van de leerlingen wordt verwacht dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Bij een pestincident verwachten wij dat de leerling hulp inschakelt van de docent of mentor.

Monitoren

Pestmeldingen, acties, afspraken en resultaten worden vastgelegd door de mentor en doorgegeven aan de APC, die registratie van alle incidenten bijhoudt.

Afwijken van het pestprotocol

School kan afwijken van het pestprotocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken.

Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Probleem in kaart brengen dmv feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt, wat wil je bereiken?

Aanpak

Besprek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

10

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in henzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan.

Vervolg

In het gesprek met de pester en het slachtoffer worden afspraken gemaakt. Na een aantal weken worden leerlingen terug uitgenodigd om te bespreken hoe het gaat.

Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

• **Probleemgericht** en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.

• **Relatiegericht**. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de leerling. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.

• **Specifiek**. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.

• **Veranderingsgericht**. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de schoolmaatschappelijk werker (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen.

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt.

Bijlage 3 Internetprotocol

Algemeen:

- Geef nooit persoonlijke informatie door op Internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, e-mail adressen, wachtwoorden.
- Als je iets niet zou doen *'in real life'*, doe het dan ook online niet
- Plaats geen informatie over docenten en leerlingen op het internet zonder toestemming van betrokkenen.
- Wees voorzichtig met het surfen over het internet: jouw gedrag en de websites die je bezoekt, bepalen in grote mate hoe veilig je online bent.

E-mail en chat:

- Verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van die personen.
- Beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort.
- Verstuur ook zelf dergelijke mailtjes niet: geen flauwe grappen, dreigmail of hate-mail.
- Verstuur geen anonieme of pseudonieme mail.
- Reageer niet op seksuele toespelingen op de chat en post zelf ook geen lompe berichten en bedreigingen.
- Open geen mailtjes en attachments van onbekenden.
- Beledig niemand tijdens het chatten, praat ruzies uit buiten internet.

12

School:

- Speel geen onlinespelletjes op het internet binnen school.
- Download niets op je schoolprofiel wat je niet nodig hebt voor school: geen muziek, geen filmpjes, geen software.
- Gebruik een ander adres (bv. hotmail) dan je schooladres om je te registreren op websites die niets met school te maken hebben.
- Vertel het je docent meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt.
- Mocht je je vervelend voelen door iets wat je gezien hebt op internet, stap dan af op iemand die je vertrouwt, bijvoorbeeld de mentor.

Social media: (Facebook, Twitter en Instagram)

- Gebruik altijd je eigen naam.
- Plaats geen links op een forum of in een chatbox naar andere sites die als schokkend kunnen worden ervaren.
- Ga niet schelden, pesten, beledigen.
- Denk na voor je iets zegt: op de meeste sites wordt alles geregistreerd.

Verkeerd gebruik

- Als het personeel van de school vaststelt of vermoedt dat je de gedragsregels overtreedt, of
 - zich zorgen maakt over je computergebruik, zal dit gemeld worden aan je mentor.
-

- Afhankelijk van de aard van het verkeerd gebruik van de computer en internet zullen er maatregelen getroffen worden.

Voor akkoord,

Datum: Klas:

Naam: Handtekening:

LET OP!!!

Ga je op internet dan geen

Als je per ongeluk toch op een site met geweld of seks e.d. komt, ga er dan onmiddellijk af!

Laat nooit je naam, adres of e-mailadres achter op internet. Laat je niks wijsmaken, op internet is niets wat het lijkt.

Blijf zelf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).

Chatten/gamen is op school verboden!

Plaats géén informatie over docenten en leerlingen op het internet zonder toestemming van betrokkenen.

En verder:

Niet eten en drinken achter de computer

Ga voorzichtig met de computer om!

Ben je klaar dan ruim je alles op (ook bijvoorbeeld kladblaadjes)

Bij stoppen netjes uitloggen of anders de hele computer afsluiten (einde van de dag)

Wat je in het echte leven niet mag, mag je online ook niet!